

Studiekeuze voor ouders!

7 tips

voor een effectieve begeleiding

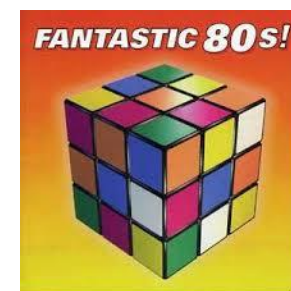

Studiekeuze voor ouders

Inleiding

Studiekeuze is een belangrijk onderwerp geworden. Er wordt vanuit kosten oogpunt steeds meer druk op jongeren uitgeoefend om zo snel mogelijk klaar te zijn met de studie. Keuzes moeten eerder gemaakt worden, studies moeten binnen de standaardtijd af zijn en de masterstudie moet je op eigen kosten gaan doen. Daarnaast wordt er sterk gekort op de begeleiding door decanen op de middelbare school.

De studietijd als persoonlijke ontwikkelingstijd is voorbij. Hoe anders in de tijd dat u als ouders ging studeren. De studiebeurs was een volledige gift en persoonlijke ontwikkeling werd gestimuleerd. Zeven of acht jaren studeren was een redelijk normaal verschijnsel. De meesten deden minimaal 1 jaar langer over hun studie.

Nu moeten jongeren al op jonge leeftijd belangrijke keuzes gaan maken die consequenties voor de komende jaren gaan hebben. Niet voor niets neemt de keuzestress bij scholieren schrikbarend toe. Uit een onderzoek onder ruim 2000 scholieren en studenten van het jongerenpanel van Een Vandaag samen met jongeren krant 7Days, blijkt dat enorm veel jongeren rondlopen met burn-outklachten. Zo'n 40% van de ondervraagde scholieren heeft last van keuzestress en maar liefst 76% ervaart de prestatiedruk op school als hoog. Burn-outklachten waren tot voor kort vooral voorbehouden aan veertigers.

Studiekeuze is daardoor een beladen onderwerp geworden. Vooral omdat jongeren qua breinontwikkeling nog helemaal niet toe zijn aan het evenwichtig nemen van dit soort beslissingen. Zij hebben hier hulp bij nodig, al zullen ze daar zelf niet snel om vragen.

Jongeren blijken vooral hun ouders te zien als belangrijkste adviseur aangaande dit onderwerp. Als u over de juiste middelen beschikt, kunt u veel stress voor uw kind wegnemen. Daar gaat dit boekje met de volgende tips over.

7 tips voor een effectieve begeleiding:

1. De onderwijswereld is enorm veranderd sinds u studeerde
2. Het denkproces bij jongeren verloopt anders dan bij volwassenen
3. Jongeren zijn geen kleine volwassenen
4. Jongeren hebben hulp nodig, maar beseffen zelf niet dat het handig is om dat te vragen
5. Bied structuur en inzicht
6. Verdiep je zelf in de favoriete studierichtingen
7. Begeleid naar een keuze

Tip 1

De onderwijswereld is enorm veranderd sinds u studeerde.

In de begeleidende adviesgesprekken maakt TalentFocus veel ouders mee die bij het onderwerp studiekeuze zich weer verplaatsen naar de periode dat ze zelf keuzes moesten maken en gingen studeren. Velen wisten toen ook niet echt wat ze moesten gaan studeren en volgden vrienden of familie. Kijkend naar hun huidige situatie vinden ze dat ze toch goed terechtgekomen zijn, hoewel sommigen achteraf liever een andere studie hadden gedaan.....

De wereld is echter flink veranderd. Nu moet uw kind kiezen uit een aanbod van ruim 450 bachelor studies. Herkenbare studies van vroeger, zoals HEAO-CE, zijn geëxplodeerd naar ruim 35 verschillende studies met net andere accenten. Deze 35 studies worden ook nog eens aangeboden bij 15 verschillende opleidingsinstellingen waardoor er een aanbod is van ruim 300 plaatsen om te gaan studeren.

De complexiteit is hierdoor sterk toegenomen. Zeker als je beseft dat jongeren bij het maken van hun keuzes niet alleen rekening houden met wat ze leuk vinden, maar vooral bang zijn om iets uit te sluiten wat ze misschien toch wel leuk gevonden zouden hebben. Hoe groter de keuze hoe groter hun probleem wordt.

Tip 1

Daarnaast zijn de opleidingsinstellingen zelf ook sterk gegroeid. Niet alleen omdat het aantal studenten is gestegen (circa 350.000 in 1985 tot ruim 650.000 nu), maar ook vanwege fusies en kostenreductie. In veel gevallen is de afstand tussen student en onderwijsinstelling vergroot. Voorlichting en begeleiding zijn algemener en met name commerciëler geworden.

Vooraf de universiteiten opereren in een steeds internationalere markt. Imago's veranderen en zijn anders dan vroeger. Kleine universiteiten als Wageningen en Twente hebben een goede naam in het buitenland en trekken daardoor veel geld en onderzoekopdrachten aan. Veel ouders zien ze echter vooral nog als een kleine, zeer gespecialiseerde universiteit waar niet zoveel gebeurt.

En dan is er nog het systeem zelf. Tegenwoordig spreken we over een bachelorstudie en een masterstudie. Het Nederlandse hoger onderwijs heeft zich aangepast aan de internationaal gehanteerde titels van bachelor en master. Een bachelortitel krijg je als een HBO of WO bacheloropleiding succesvol hebt afgerond.

Studieduur:

bacheloropleiding aan de hogeschool: 4 jaar;

bacheloropleiding aan de universiteit: 3 jaar;

masteropleiding (is een vervolg op een bacheloropleiding): minimaal 1 jaar.

Tip 1

De bachelor- en masteropleidingen aan de hogescholen zijn gericht op de praktijk, terwijl een opleiding aan een universiteit een wetenschappelijk-onderzoekend uitgangspunt heeft. Hierdoor heeft een universitaire bachelor weer een andere waarde dan een HBO bachelor. Het vroegere HBO-diploma is gelijk aan het de huidige HBO bachelor. De vroegere universitaire opleiding is de huidige bachelor + de master.

Als ouder kun je niet zomaar uitgaan van je eigen ervaringen. Het is belangrijk om je te verdiepen in de huidige situatie van het bacheloronderwijs in Nederland.

Tip 2

Het denkproces bij jongeren verloopt anders dan bij volwassenen

De inzichten in de werking van de hersenen nemen steeds verder toe. Het brein van pubers is nog "under construction". Dat wil niet zeggen dat er nog delen aangelegd moeten worden, maar dat de communicatie tussen hersengebieden grillig of niet optimaal verloopt. Vooral onderlinge verbindingen tussen hersendelen en de prefrontale cortex ontwikkelen zich nog volop.

De ontwikkeling van de verschillende hersengebieden wordt aangestuurd door hormonen. Door allerlei zintuiglijke, cognitieve, emotionele en sociale prikkels ontwikkelen bepaalde hersengebieden zich stormachtig: er ontstaan steeds meer en efficiëntere verbindingen. Zodoende ontstaat belangstelling of talent voor bijvoorbeeld sport, muziek, mode enz.

Niet alle hersengebieden ontwikkelen zich echter in hetzelfde tempo. Dat veroorzaakt vaak typisch gedrag bij jongeren. Emotie overheerst vaak ratio en het niet kunnen overzien van gevolgen. Hormonen sturen dus niet alleen de lichamelijke ontwikkeling, maar ook de ontwikkeling van de hersenen bij jongeren. De ontwikkeling van de hersenen gaat tot het 25^e levensjaar door.

Dit heeft een aantal gevolgen voor jongeren:

Geen helikopterview, doordat er minder verbindingen zijn tussen de hersendelen. Dit kan zichtbaar worden in de lagere overdrachtssnelheid van informatie. Het duurt langer voordat 'het kwartje' valt. Ook leidt het tot: minder probleemoplossend vermogen, moeite met overzicht houden, slechtere concentratie, wisselingen tussen rationeel en emotioneel en omgekeerd.

Ratio op achterstand, doordat de frontaalkwab nog niet volledig ontwikkeld is. Hierdoor kan er moeite ontstaan met keuzes maken, plannen en anticiperen en prioriteiten stellen. Er is minder vermogen tot abstraheren.

Heftige emoties, doordat de amygdala de overhand heeft. Hierdoor worden emoties minder onder controle gehouden en hebben de negatieve emoties sneller de overhand. Ook kan er minder inlevingsvermogen zijn, doordat het lezen van gezichtsexpressie meer moeite kost.

Emotionele kicks, doordat de spiegel van diverse hormonen stijgt. Dit gaat gepaard met enorme stemmingswisselingen, verhoogde roekeloosheid, lagere impulscontrole en minder relativeringsvermogen.

Meer details over dit onderwerp zijn onder andere te lezen in *Het Puberende Brein* van Eveline Crone en *Puberbrein binnenstebuiten* van Huub Nelis en Yvonne van Sark.

De illusie van het multi-tasken

Jongeren zien zich als meester in het multi-tasken. Ouders staan versteld dat ze kunnen leren en tegelijkertijd kunnen facebooken, appen, muziek luisteren etc. En ze zijn in staat om je ervan te overtuigen dat het ook daadwerkelijk kan.

Helaas voor al deze jongeren prikt wetenschappelijk onderzoek deze ballon door. Experimenten laten zien dat jongeren tot een jaar of 15 meer moeite hebben meerdere taken tegelijk uit te voeren. Net zo min als volwassenen dat kunnen. Het brein handelt zaken na elkaar af niet en niet tegelijkertijd. Het switchen van aandacht voldoet aan de behoefte van jongeren om snelle kicks te krijgen en zich vooral niet te veel hoeven concentreren. Dat laatste is echt een opgave voor ze.

Als een jonge puber continu de aandacht verdeelt, dan lukt het niet meer tot reflectie, weloverwogen beslissingen en creatief denken te komen.

Puberbrein en studiekeuze

De afweging van welke studie het beste bij je past is een proces waarbij je logisch moet nadenken en de gevolgen van je keuze goed moeten overwegen. Belangrijk is om voldoende informatie ingewonnen te hebben om je keuzes op te baseren. Het puberbrein maakt het erg moeilijk voor de jongere om dit proces evenwichtig te volbrengen.

Jongeren zijn vaak te ongeduldig om zich breed te verdiepen. Daarnaast hebben ze een natuurlijk planningsprobleem. Problemen worden nog niet goed aangevoeld en op de lange baan geschoven. Pas als ze er echt niet meer onderuit kunnen zullen ze tot actie komen. Hoeveel ouders proberen hun kinderen niet al eerder te laten beginnen met het leren voor een proefwerk. In hun dagelijkse wereld komen ze hier meestal wel mee weg. Maar voor een complex probleem als studiekeuze is dit een grote handicap.

Ook al zouden ze willen, dan nog lukt het hen waarschijnlijk niet om de aandacht en doelgerichtheid vast te houden. Ze snappen heel goed dat ze de studies moeten onderzoeken, maar geven na het zoeken van de eerste 3 van de 450 bachelor studies al snel op. De informatie is niet duidelijk en wordt in verschillende vormen aangeboden, studies zijn op het eerste gezicht niet wat ze zijn, het overzicht ontbreekt ze al snel waardoor ze afhaken. Ze doen daarna geen moeite meer om zich nog echt te verdiepen en maken maar een keuze op goed geluk/gevoel.

Op deze gebieden hebben jongeren hulp nodig:

- Inzicht krijgen in welke studies er zijn
- Inzicht krijgen in de inhoud van mogelijke interessante studies
- Het verschil ontdekken tussen vergelijkbare studies
- Bepalen welke studie het best bij hen past

Als ouder kunt u hier een belangrijke rol in spelen.

Tip 3

Jongeren zijn geen kleine volwassenen

De vorige tip heeft laten zien dat de interne processen bij jongeren niet zo werken als bij volwassenen. Logisch gedrag voor een volwassene is daarmee geen logisch gedrag voor een jongere. De jongere heeft maar beperkt invloed op de interne processen.

Jongeren zijn daarmee geen onervaren uitgave van een volwassene. Zij hebben nog serieuze beperkingen/tekortkomingen waar je als begeleider degelijk rekening mee moet houden. Aan de andere kant biedt het hun de mogelijkheid om onbevangen nieuwe ervaringen uit te proberen. Risico's te nemen die u en ik niet zouden nemen en daarmee nieuwe wegen en mogelijkheden creëren.

Voor complexe en verstrekkende processen als studiekeuze is deze breintoestand echter niet zo handig. Probeer uw overzicht en logisch denken aan hun gedachten toe te voegen. Toevoegen werkt beter dan opleggen.

Experts pleiten in dit verband voor een autoritatieve begeleiding, waarbij opvoeders streng zijn in het stellen van kaders, maar altijd vanuit een positieve, geduldige, begripvolle en bemoedigende benadering.

Tip 4

Jongeren hebben hulp nodig, maar beseffen zelf niet dat het handig is om dat te vragen.

Jongeren zijn continu bezig om zich af te stemmen op de groep om hen heen. Niet alleen hun lichaam en brein is volop in ontwikkeling, ook op sociaal gebied vinden grote veranderingen plaats.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Op het moment van studiekeuze vindt er ook een belangrijke sociaal-emotionele ontwikkeling plaats. Naast de cognitieve ontwikkeling verandert er ook veel aan hun zelfbeeld en hoe anderen tegen hen aankijken (psychosociaal gedrag).

Volgens Westenberg doorlopen tieners vier stadia:

8-11 jaar: impulsief, afhankelijk en volgzaam; goed corrigeerbaar, heeft leiding nodig.

10-12 jaar: zelfbeschermend: bewust van de eigen persoon, wil zichzelf redden, kiest vaak uit eigenbelang.

en voor de studiekeuze leeftijd:

12-16 jaar: conformistisch, past zich aan de groep aan, sociaal wenselijk gedrag, verwacht wat terug uit relaties.

Verandert naar:

16-25 jaar: zelfbewust: bewust van de eigen, unieke identiteit, hecht aan persoonlijke relaties, oprechtheid, is tolerant.

Sommige mensen duiden de laatste periode aan met '*(on)volwassen en (on)verwacht*'. Vanuit de veilige groep ontwikkelen jongeren steeds meer een eigen identiteit. Zij blijven zich afmeten aan de omgeving, nu niet meer om zich aan te conformeren maar om te leren een eigen standpunt in te nemen. Soms kunnen ze heel zelfstandig overkomen en tegelijkertijd op een ander onderwerp kinderlijk gedrag vertonen. Natuurlijk gaat deze ontwikkeling niet bij iedereen in hetzelfde tempo.

Peergroup

Volgens de ouders zien pubers bij hun kledingkeuze overduidelijk hun leeftijdgenoten als rolmodel. Dit geldt, in een iets mindere mate, ook voor hobby's en sportprestaties. Bij beroeps- en studiekeuze worden echter volwassenen en ouders als voorbeeld gezien. In een recent onderzoek van het LAKS laat zien dat 43% van de jongeren hun ouders als belangrijkste hulp zien bij hun studiekeuze en waarderen deze hulp met een 7,8. De decaan volgt op de tweede plaats met 22% met een waardering van 5,7.

Door de kritische houding en het feit dat ze meer gericht raken op leeftijdsgenoten krijg je als ouder de indruk dat je als ouder er niet meer toe doet. Het belang van de ouders voor jongeren neemt echter niet af, het belang van vrienden neemt alleen maar toe.

Maar bij belangrijke onderwerpen vertrouwt de jongere altijd op zijn ouders, houd dus altijd de lijn open.

Door hun positieve verwachtingen van de toekomst denken veel jongeren dat ze geen hulp nodig hebben. Ouders hebben het vaak afgeleerd om zich met zaken te bemoeien en wachten af tot het laatste moment. Besef dat jongeren veelal niet vooruit kunnen plannen en daarom dus ook niet beseffen dat ze hulp op dit gebied nodig hebben.

Tip 5

Bied structuur en inzicht

Na deze inzichten is het duidelijk welke aanvullende rol u als ouder kunt spelen. Bied structuur en inzicht. Belangrijk hierin is dat je het proces niet overneemt, maar begeleidt en ze helpt om tot een keuze te komen.

Natuurlijk is het als ouder ook onbegonnen werk om je te verdiepen in de ruim 450 bachelor opleidingen die Nederland rijk is. Het profiel zorgt er al voor dat vaak een deel van de opleidingen niet in aanmerking komt. Sommigen hebben echter een dusdanig breed profiel dat ze alle opleidingen kunnen gaan volgen.

Om een goede keuze te maken moeten er **2 belangrijke inzichten** helder zijn:

Wie ben ik? Waar ben ik goed in? Wat zijn mijn minder sterke kanten?

Een goede keuze begint bij het bepalen van de kwaliteiten van uw zoon of dochter. Het uitbouwen van hun kwaliteiten is de basis van toekomstig succes. Om zowel succes als plezier te hebben in de studie en de toekomstige baan, is het belangrijk dat jongeren een studie en later een loopbaan kiezen die aansluit op de sterke kanten van hun persoonlijkheid.

Welke studies vind ik inhoudelijk interessant?

Persoonlijkheid en interesses horen niet logischerwijs bij elkaar. Om niet in het eerste jaar af te moeten haken, is het belangrijk te onderzoeken of juist de inhoud van de studie interessant is. De meeste jongere beslissen op basis van een idee over de omgeving of het toekomstige werkveld. Inzicht krijgen in de daadwerkelijke inhoud van studies is voor jongeren bijna onbegonnen werk.

De [Studiekeuzetest](#) van *TalentFocus* geeft antwoord op deze vragen. Het levert direct een herkenbaar resultaat op, waar je als ouder en kind objectief over kan praten. Door samen de StudieMatrix te maken begeleid je als ouder je kind in het verkrijgen van inzicht en het beperken van de 450 opties naar 2 of 3. Terwijl je zeker weet dat alle keuzes voldoende zijn afgewogen.

Op basis van deze keuzes kan zelfstandig of binnen de structuur van school een verder inhoudelijk onderzoek gedaan worden door het bezoeken van meeloopdagen, opendagen en proefstuderen.

Tip 6

Verdiep je in de favoriete studies

De studies en de wereld waarin jongeren straks gaan werken is sterk veranderd. Door uit te gaan van de kennis van vroeger kan je als ouder de plank wel eens volledig misslaan. Niet weten waar je over praat betekent voor een jongeren in zijn/haar zwart-wit denken dat u niet kunt fungeren als klankbord.

Neem dan ook de tijd om je te verdiepen in de favoriete studies. Bezoek de verschillende opleidingsinstellingen en verdiep je in de inhoud van de studies.

Tip 7

Begeleid naar een keuze

Het komen tot een keuze is niet altijd makkelijk. Cognitief, maar ook emotioneel blijft het een flinke klus. Het verdiepen in en het bezoeken van de verschillende opleidingen en steden neemt nogal wat tijd in beslag. Een goede planning is belangrijk en we weten dat jongeren daar niet in uitblinken.

Tegenwoordig moet voor 1 mei al een eerste keuze worden aangegeven. Dat zou betekenen dat rond januari de top 3 van studies al bekend moet zijn. Opendagen worden beperkt gegeven, dus als u meerdere instellingen wilt bezoeken is het goed om dat vooraf goed te bekijken. Onder andere op de site www.studiekeuze123.nl zijn de opendagen te vinden.

Neem deze planning samen door en neem de tijd om alle voors en tegens naast elkaar te zetten. Houd er rekening mee dat niet alleen logische argumenten bepalend zullen zijn voor de uiteindelijk keuze voor een studie. Emotionele redenen spelen op deze leeftijd ook een belangrijke rol.

Tip 7

Voor jongeren zijn het imago van een stad, wel of niet uitwonend, de keuze van hun vrienden etc. vaak belangrijkere argumenten dan de kwaliteit en de inhoud van het onderwijs.

Deze punten kunt u niet zomaar van tafel vegen. Uiteindelijk moet uw zoon of dochter de studie zelfstandig gaan doen. Zij zullen intrinsiek gemotiveerd moeten zijn om het belangrijke eerste jaar ook daadwerkelijk te halen. De persoonlijkheidstest levert u de inzichten waar eventuele valkuilen zitten en hoe u kan helpen deze te neutraliseren.

Tip 8

Studiekeuzetest van TalentFocus

Een studie kiezen is voor jongeren erg moeilijk. Ook voor ouders is het moeilijk om de juiste informatie te verzamelen om goede conclusies te kunnen trekken.

De **Studiekeuzetest** van TalentFocus biedt u de inzichten die u nodig heeft. Inzicht in de persoonlijkheid, sterke en minder sterke punt en duidelijkheid welke studies uw kind inhoudelijk interessant vindt. Deze inzichten kunt u samen combineren Studiematrix om zo te bepalen welke studies het best verder onderzocht kunnen. Welk instituut, welke plaats, wat heeft de studie speciaal te bieden enzovoorts.

	Bedrijfs- en consumenten wetenschappen	Fiscale Economie (WO)	International Business (HBO)	Economie (WO)
Inlevend	+	—	+	—
Legt contacten	+	—	+	—
Avontuurlijk	+	×	+	+
Zelfverzekerd	+	+	+	+
Dominant	+	—	+	+
Nauwkeurig	+	×	+	—
Weloverwogen	×	×	+	×
	+	×	+	+

TALENTFOCUS

U kunt er voor kiezen dit allemaal zelf te doen of de hulp te vragen van professionals die de gegevens goed kunnen interpreteren en als onafhankelijke partij in gesprek gaan met uw kind.

Het zelfstandig maken van de Studiekeuzetest (persoonlijkheid en studie-interesse) kost €95. Begeleiding en advies heeft u al vanaf €295,-

Verschillende scholen hebben besloten deze test aan hun leerlingen aan te bieden. Informeer bij de decaan of uw school dat ook al doet.

Impressie Persoonlijkheidstest

Introductie

Ipsatieve vragen

Normatieve vragen

Het profiel

De kwaliteiten

De uitdagingen

Overwegingen studiekeuze

Impressie Studie-interesse test

Introductie

50 Sectors

Vragen

Meeste interesse

Onderzochte sectoren

Totaal overzicht onderzochte studies

De unieke en professionele opzet van deze studiekeuzetest zorgt voor een concreet en herkenbaar resultaat!

- In de taal en belevingswereld van jongeren geschreven.
- Levert direct herkenbaar resultaat.
- Uitkomsten kunnen direct toegepast worden binnen de activiteiten van school of in het eigen onderzoek.
- Een beperkte tijdsinvestering in vergelijking met andere onderzoek methodes.
- 95% van de jongeren vindt de juiste richting.
- Betrouwbaar en valide.
- Betaalbaar voor iedereen zonder aan de kwaliteit concessies te doen.

Jongeren waarderen de studiekeuzetest met een 8,1!

